

НАРОДНА БИБЛИОТЕКА БОР
ИЗВЕШТАЈ О РАДУ 2023.

1. ПРЕГЛЕД РЕАЛИЗАЦИЈЕ УТВРЂЕНИХ ДЕЛАТНОСТИ

• **Куповина књига** – Планом је за ову намену предвиђено 2.200.000 рсд. Реализоване су две набавке, у мају и новембру. Укупан број купљених књига у 2023. је 2.321. Потрошено је 2.025.127,54 рсд.

• **Укупан број набављених и инвентарисаних књига у 2023. је 3.562.** (Позајмна одељења и посебни фондови 3.276; Завичајно одељење 47; Огранци 239)

Начин набавке	Позајмна одељења и Посебни фондови	Завичајно	Огранци	Укупно
Куповина	2.114	2	197	2.313
Откуп МКРС	658	/	/	658
Поклон организација	140	9	42	191
Поклон појединаца	343	28	/	371
Замена за изгубљену	18	/	/	18
Сопствена издања	2	1	/	3
Локални обавезни примерак	/	6	/	6
Стари фонд НБ Бор	1	1	/	2
Укупно	3.276	47	239	3.562

Напомене:

-*Подаци о куповини књига у 2023. години односе се искључиво на књиге које су инвентарисане закључно са 31. децембром 2023. године.*

-*Укупан број купљених књига у 2023. је 2.321: 684 (ЈН 1/2023) + 1.637 (ЈН 2/2023).*

-*Број купљених књига које су инвентарисане у 2023. је 2.313: 1627 (ЈН 2/2022) + 684 (ЈН 1/2023).*

-*Књиге купљене крајем 2023. године нису се стигле инвентарисати до краја 2023. године (оне ће бити приказане у извештају за 2024. годину), али су зато књиге купљене крајем 2022. године у целини инвентарисане почетком 2023. године и приказане су као део принове у 2023. години.*

Приказано процентуално, фонд монографских публикација је на крају 2023. године био попуњен на следећи начин: куповина – 64,9% (2.313); откуп МК – 18,5% (658); поклон – 15,8% (562); остали видови – 0,8% (29)

У односу на набавку књига у 2022, број набављених књига у 2023. је већи за 1.135 књига или за 46,7%.

У начину набавке у 2023. доминира куповина као најпожељнији начин набавке.

Принављање фондова по одељењима:

одељење	дечја књига	фонд за адолесц.	рефер. збирка	Књиж/језик	стручна књига	страна књига	посебни фонд	лектира	депо	укупно
дечје	557	76	8	/	/	3	13	162	3	822
књижевност и језик	/	/	10	1.602	/	8	55	29	20	1.724
стручно	/	/	7	/	582	3	120	/	18	730
укупно (Д, К, С)	557	76	25	1.602	582	14	188	191	41	3.276

Фонд дечјег одељења је у току 2023. године приновљен са 822 књиге. У односу на 2022. годину, принова књига за децу у 2023. је већа за 341 књигу или за 41%. Дечје одељење је на крају 2023. имало укупно 19.664 књиге, што чини 18,6 % укупног фонда монографских публикација НББ.

Позајмно одељење за одрасле је у 2023. имало годишњу набавку од 2.454 књиге (1.724 на Одељењу за књижевност и језик и 730 на Стручном одељењу). У односу на 2022. годину, принова фонда позајмног одељења за одрасле већа је за 711 књига или за 40,9% (30,9% је повећана принова књига за Одељење књижевност и језик, за 10% је већа принова фонда стручне књиге). Збирно, број

књига на крају 2023. на позајмном одељењу за одрасле је 70.146, што је 66.3% укупног фонда монографских публикација НББ.

Фонд Одељења посебних фондова је приновљен у 2023. години за 192 књиге, што је мање за 56 књига него у 2022. години. На крају 2023. ово одељење је имало 15.989 књига. Удео посебних фондова чини 15% укупног фонда монографских публикација НББ.

Фонд монографских публикација на Завичајном одељењу је у току 2023. године приновљен је за 47 књига, што је за 33 књиге мање него у 2022. На Завичајном одељењу број књига је: 2.236 у формату I и 250 у формату II. У посебном фонду се чувају 74 књиге.

У регистар старе и ретке књиге, који води Завичајно одељење за подручје Борског округа, досад су уписане укупно 52 књиге.

Завичајно одељење на крају 2023. има укупно 2.486 монографских публикација (укључујући и 29 јединица које припадају периодици али још увек нису излучене из фонда монографских и унете у инвентар серијских публикација), што чини 2,4% укупног књижног фонда библиотеке.

• Годишњи расход по одељењима

У 2023. години је из фондова НББ излучено 267 књига ради отписа: 150 књига са Дечјег одељења и 117 књига са Позајмног одељења за одрасле. У сеоским библиотекама није било отписа на годишњем нивоу. За све отписане јединице у Кобис-у је унет код за расход.

Одлуку о годишњем отпису донео је Управни одбор НБ Бор 31. јануара 2024. године, са обрачуном књиговодствене вредности отписаних јединица.

Основ за расход /Одељење	Дечје	Књижевност и језик	Стручно	Одељење посебних фондова	УКУПНО
Неактуелност	/	/	/	/	/
Дотрајалост	81	62	2	/	145
Стара задужења	69	37	14	/	120
Расх. за др. одељ.	/	1	1	/	2
УКУПНО	150	100	17	/	267

Цена расходованих књига: 267 књига, вредност: 117.556,65 RSD

• Укупан фонд монографских публикација у НБ Бор

На дан 31. децембра 2023. године, стварно стање књижног фонда Народне библиотеке Бор је 138.294 књиге: у граду 108.285 књига + у сеоским библиотекама 30.009 књига.

Одељење	31. 12. 2023.
Дечје	19.664
Позајмно (К, С)	70.146
Посебни фондови	15.989
Завичајно одељење	2.486
Огранци	30.009
Укупно	138.294

Целокупан фонд монографских публикација у НББ (у граду) унет је COBISS, заједнички онлајн каталог и узајамну библиографско каталошку базу података. У библиотечким огранцима се још увек не ради електронска обрада, али се књиге редовно стандардно инвентаришу и каталошки обрађују.

• Фонд серијских публикација НБ Бор

Одељење	Стање по инвентару	Стварно стање	Набавка у 2023.	У COBISS-у
Периодике	3.054	210 наслова 1.712 годишта	36 јединица (годишта) 1 нови наслов	210 наслова 1.712 годишта
Завичајно	214	214 (+1361 неинвент. јединица)	39 јединице (9 часописа и 30 новина)	48 наслова 214 годишта

За Одељење периодике у 2023. је набављено укупно 37 часописа (1 нови наслов). Инвентарисано је 23 наслова: пет купљених (*Летопис Матице српске*, *Београдски књижевни часопис*, *Свеске*, *Исток*, *National Geographic Srbija*) и 18 добијених на поклон. Четрнаест часописа није инвентарисано, од којих је 9 купљено (*Политикин забавник*, *НИН*, *Време*, *Мали забавник*,

Пословни саветник и Добро јутро), а 5 добијено на поклон. У укупној набавци у 2023. доминира поклон и сопствена издања у односу на куповину, и то 62,2% у односу на 37,8%.

Од дневне штампе НББ купује *Политику, Блиц и Данас*.

Осим у физичком облику, поједине серијске публикације су корисницима доступне и електронски, путем рачунарских јединица у библиотеци, као што су Службени гласници Републике Србије и локалне управе и електронске верзије различитих часописа на које НББ није претплаћена. Такође, корисници имају онлајн приступ електронској бази података из штампаних медија – ЕБАРТ бази.

Грађа на Одељењу периодике је електронски обрађена и претражива. Постоји каталог наслова (са поднасловима), који је корисницима доступан у штампаном облику на Информативном одељењу. Обавештавање корисника о расположивим насловима и њиховој доступности дата су путем сајта или повремених изложби нових наслова и нових бројева часописа.

За библиотечке огранке се не набављала дневна штампа, али се редовно купује по један примерак месечне ревије *Добро јутро*, намењене пољопривреницима и љубитељима природе.

Што се тиче коришћења периодике у 2023. години (на Одељењу периодике, Информативном и Дечјем одељењу) уочава се већи укупан број коришћења него у претходној години, 633 (у 2022. години је било 391 коришћење). На Информативном одељењу забележено је 588 коришћења (486 дневне штампе и 100 часописа), 40 на Дечјем одељењу и 5 коришћења серијских публикација на Одељењу периодике. Степен заинтересованости корисника за периодику је још увек низак.

На **Завичајном одељењу** има укупно 214 серијских публикација у инвентару и 1.361 неинвентарисана јединица. У 2023. је набављено 39 наслова. У COBISS током 2023. је унета једна инвентарска јединица, односно један наслов. На Завичајном одељењу је забележен значајно повећање коришћења серијских публикација, укупно 5.766 јединица (у 2022. само 121) што је већим делом резултат реализације пројекта *Испољавања....*

● **Осталу библиотечко-информациону грађу**, која се чува на Завичајном одељењу НББ, чини:

- Картографска грађа: географске карте 98. Није било набавке у 2023.
- Исечци из штампе: 7.458 чланака (15 архивирано у 2023)
- Рукописна грађа и служб. док. материјал: укупно 235. Набављене 4 јединице.
- Некњижна грађа (визуелне пројекције): укупно 355. Набављено 2 CD и DVD дискова и 2 зборника на USB меморијима
- Видео снимци (видео записи на ВХС): укупно 25. Није било набавке у 2023.
- Филмских трака: укупно 7. Није било набавке у 2023.
- Плакати: укупно 472. Набављено 10 јединица.
- Разгледнице: укупно 241. Набављено 8 јединица.
- Програми манифестација: 1.015. Није било набавке у 2023.
- Позивнице и пропратни материјал: укупно 1050. Набављено 7 јединица.
- Туристички водичи и каталози изложби укупно 361. Није било набавке у 2023.
- Звучна грађа: 0
- Негативи: укупно 7.259. Није било набавке у 2023.
- Фотографије: укупно 54.560 јединица: 5.989 на папиру и 48.571 дигиталних фотографија. У 2023. дигитализоване су 2.462 и добијено је на поклон 98 аналогних (на папиру). Стање по књизи инвентара 200 фотографија (обрађено у Кобису).
- Остало (честитке, визиткарте, мали календари): укупно 198. Набављена 1 јединица.

● **Дигитализација**

Народна библиотека Бор закључно са 31.12.2023. године има 33.440 дигитализованих јединица библиотечко-информационе грађе, са 64.890 дигиталних фајлова.

У 2023. дигитализоване су 2 монографске публикације, 2 наслова серијских публикација, 10 рукописа и службене документације и 2 мапе.

Укупан број дигитализованих наслова је 16: 14 + две верзије рукописа.

Од серијских публикација дигитализована су 2 наслова, *Еколог* и *Колектив*. Дигитализована су недостајућа годишта *Колектива*, годиште 1950. (52 броја) и годиште 1956. (46 бројева).

У 2023. је дигитализовано укупно 99 јединица серијских публикација.

Збир дигитализованих фајлова у 2023. је 1.422, укључујући и ових 115 јединица (16+99).

Такође, у 2023. су дигитализоване 2.462 фотографије. Када се томе податку дода 115 јединица (монографске, серијске, рукописи и службена документација) и 1.545 јединица Културне и јавне

делатности, добије се збирно 4.122 јединице дигитализоване грађе, односно 4.863 дигитализованих фајлова.

Дигитализација некњижне грађе у НБ Бор се ради од 2008. године. Динамика израде дигиталних фајлова некњижне грађе по годинама је следећа: 2008. – 2717; 2009. – 5427; 2010. – 2146; 2011. – 5273; 2012. – 17.740; 2013. – 11.672; 2014. – 2859; 2015. – 3431; 2016. – 1371; 2017. – 5299; 2018. – 459; 2019. – 251; 2020. – 23; 2021. – 140; 2022. – 1219; 2023. – 2462

• **Сталне програмске активности у оквиру јавне културно-просветне делатности**

Све планиране активности су се одвијале по Програму рада и у оквирима усвојеног Финансијског плана и плана набавке. Максимално су ангажовани сопствени креативни капацитети и пријатељи библиотеке те је општа слика културне и јавне делатности библиотеке богата. Томе доприноси и сарадња са другим установама у граду, школама и организацијама цивилног друштва.

У 2023. години укупно су реализована 113 програма: 15 представљених књига; 5 представљених часописа; 7 трибина; 4 округла стола; 1 концерт духовне музике; 6 изложби (од овог броја 2 су изложбе дигитализоване грађе завичајног одељења); 8 филмских пројекција; 11 предавања; 2 акредитована стручна семинара; 2 монодраме.

Библиотекари су реализовали и 38 радионице са основцима и предшколцима и 14 радионица са средњошколцима.

Гости библиотеке и нашег града, који су се преставили својим делима, били су: проф. др Марија Копривица, Милена Богавац, добитница НИН-ове награде Даница Вукићевић, др Весна Маџоски, Драган Соколов, Бојан Љубеновић, Иван Потих, Ђура Миоциновић, Драган Огњановић, Срђан Живковић, Владимир Арсенић, Срђан Срдић, Драган Проле, др Санела Радисављевић, Михаило Драгаш, Јелена Вукићевић, Маја Митић, Ана Дошен, Јелена Ђорђевић, Мила Првановић, Верољуб Умељић, Витомир Теофиловић, Александар Чотрић, Власта Ценић проф. др Марија Брујић и проф. др Драган Булатовић.

Поред програма у библиотеци у граду, Сузана Антић је своје предавање о значају чувања нематеријалне културне баштине одржала и у Кривељу, Владимир Арсенић и Срђан Срдић представили румунску књижевност у Злоту, а Власта Ценић своју поезију за децу у Брестовцу и Шарбановцу. Делом захваљујући и подршци на Конкурсу града Бора за финансирање или суфинансирање пројеката од јавног интереса у области културе за 2023. од завичајних ставаралаца Боранима су се представили својим књижевним делима Жељка Здравковић и Бранислав Димитријевић и самосталном изложбом слика Весна Котоленко Гоч.

Укупна посета програмима културно-просветне делатности које је НББ реализовала у 2023. је 3.725 посетилаца.

И у 2023. наставило се са најразличитијим облици дигиталног рада. Одржан је блог *Клуб књигољубаца*, на сајт НББ постављани су постови који се тичу дисеминације општих информација из области културе, уметности и образовања, а које су могли бити значајне или занимљиве корисницима НББ и корисницима сајта уопште; постављани су постови који се тичу локалне културе и живота и обичаја Борана; промовисан је дигитални садржај НББ на друштвеним мрежама.

• У оквиру издавачке делатности одштампан је 44. и 45. број часописа *Бележница* и монографска публикација *Индустријски пејзажи Бора* чији је аутор Драган Стојменовић библиотекар НББ.

• **Матичне функције у библиотечкој делатности на територији Борског округа.**

Централни регистар библиотека и прикупљање података за МБС базу

НББ, на основу законских овлашћења, обавља матичне функције у библиотечко-информационој делатности на територији Борског управног округа. Од укупно 54 библиотеке које су на подручју матичности, 44 је уписано у Централни регистар Народне библиотеке Србије. Огранци (девет стационарних и један покретни – библиобус) не уписују се у регистар. Новина у 2023. години је та што је Народна библиотека „Доситеј Новаковић“ Неготин отворила још један библиотечки огранак – у месту Штубик, двадесетак километара удаљеном од Неготина.

У складу са Правилником о садржини и начину вођења регистра библиотека, матична служба НББ ажурирала је податке ради евиденције и уписа промена у централни регистар библиотека Србије.

Број регистрованих библиотека: 44

Број огранака јавних библиотека (укључујући стационарне огранке и библиобусе) : 10

Број подручних јединица школских библиотека за које се МБС анкете раде посебно: 0

У 2023. је настављен рад у бази података *Мрежа библиотека Србије*, односно унос података о раду библиотека у претходној години. Због кадровских промена у школским библиотекама матична служба НББ је посредовала за креирање нових корисничких имена за пријављивање у програм и новозапосленима је у континуитету давала инструкције за унос података у МБС базу.

Библиотеке (по типу)	Укупан број	Број унетих анкета за 2021.	Напомена
Јавне	4	4	
Огранци	9	9	
Библиотеке у ОШ	27	23	Недостају подаци за библиотеке: ОШ „3. октобар“ Бор ОШ „Велимир Маркићевић“ Мајданпек ОШ „Михајло Спорих“ Мајданпек ОШ „Момчило Ранковић“ Рајца
Библиотеке у СШ	9	9	
Специјалне	3	3	
Месне	1	0	Недостају подаци за библиотеку Месне заједнице Текија.

Разлози због којих подаци нису унети у МБС базу су углавном објективне природе: у ОШ „3. Октобар“ у Бору, запослена у библиотеци је дужи период на боловању, у ОШ „Михајло Спорих“ у Мајданпеку, библиотека није радила због реновирања, у ОШ „Момчило Рајковић“ у Рајцу, рад у библиотеци је поверен волонтеру, библиотека у МЗ Текија не ради од 2017. године, од када нема посета библиотеци, набавке нове и коришћења постојеће грађе.

Надзор над стручним радом библиотека

Од планирана 24 надзора над стручним радом библиотека у 2023. години, реализована су 22 надзора (8 на подручју општине Наготин, 8 на подручју општине Мајданпек и 6 на подручју општине Кладово), и то: 4 у јавним библиотекама, 1у специјалној библиотеци, 5 у библиотекама средњих школа, 12 у библиотекама основних школа.

Бр.	Назив библиотеке чији рад је био предмет надзора	Година претходног надзора	Достављен записник
1.	Народна библиотка Мајданпек	2021.	да
2.	НБ „Доситеј Новаковић“ Неготин	2021.	да
3.	Библиотека „Центар за културу“ Кладово	2021.	да
4.	НБ „Љуба Нешић“ Доњи Милановац	2021.	да
5.	Музеј Крајине Неготин	2021.	да
6.	Техничка школа Мајданпек	2018.	да
7.	Неготинска гимназија	2021.	да
8.	Техничка школа Неготин	2021.	да
9.	Пољопривредна школа Буково	2021.	да
10.	Средња школа Кладово	2021.	да
11.	ОШ „Михајло Спорих“ Мајданпек	2018.	да
12.	ОШ „Велимир Маркићевић“ Мајданпек	2018.	да
13.	ОШ „Бранко Перих“ Рудна Глава	2018.	да
14.	ОШ „Миладин Бучановић“ Влаоле	2018.	да
15.	ОШ „Вук Караџић“ Доњи Милановац	2018.	да
16.	ОШ „Светозар Радић“ Текија	2019.	да
17.	ОШ „Стефанија Михајловић“ Брза Паланка	2019.	да
18.	ОШ „Хајдук Вељко“ Корбово	2019.	да
19.	ОШ „Вук Караџић“ Кладово	2021.	да
20.	ОШ „Вук Караџић“ Неготин	2021.	да
21.	ОШ „Бранко Радичевић“ Неготин	2021.	да
22.	ОШ „Вера Радосављевић“ Неготин	2021.	да

Два надзора планирана у специјалним библиотекама нису реализована због непредвиђених околности: у библиотеци Музеја рударства и металургије Бор и у библиотеци Историјског архива Неготин.

За све обављене надзоре написан је записник и послат Министарству културе, Народној библиотеци Србије, председницима општине која је оснивач јавне библиотеке, директору школе и школској библиотеци над чијим радом је обављен надзор.

Библиотечка едукација и усавршавање кадрова

У оквиру сталног стручног усавршавања кадрова реализована су два акредитована програма.

Избор тема из Каталога образовне понуде НБС, акредитација од стране Комисије НБС	Укупан број учесника семинара (сви из јавних библиотека)
„Грађанска наука: библиотекарски као спона између науке и грађана“ (Наташа Дакић, др Александра Трговац, Драгана Јанковић – Универзитетска библиотека „Светозар Марковић“ Београд)	21
„Библиотечка статистика и њено вођење у складу са националном законском регулативом и међународним ISO стандардима за библиотечку статистику...“ (Марина Митрић – НБС, Наташа Антонијевић – Народна библиотека Краљево)	35

И једном и другом семинару присуствовали су библиотекарски не само из Борског него и из Зајечарског округа, из Матичне библиотеке „Светозар Марковић“ из Зајечара (4 учесника).

Матична служба је пратила и подржавала организовање стручних скупова, едукативних програма и ван Бора. У оквиру стручног усавршавања библиотекарски Народне библиотеке Бор су присуствовали стручним скуповима:

- Међународна конференција *Казан култ* у Кладову, 1 учесник;
- Жички сабор библиотекарски, библиотекар из НБ Бор као предавач по позиву, тема: *Националне професионалне и књижевне награде у библиотекарству Србије*, 1 учесник;
- Регионални стручни скуп, тема: *Од заједничког каталогског правилника до Изјаве о међународним каталогским начелима и даље*, 2 учесника;
- Конференција БДС-а, тема: *Библиотечки простори у физичком и виртуелном окружењу*, 3 учесника
- Радионица *Дечја библиотека – полигон за неформално учење*, 2 учесника;
- Округли сто, тема: *Библиотекарски писци за децу и писац за децу који воли библиотекарски*, 2 учесника;
- У оквиру курса *Дигитална рестаурација фотографског материјала* који је реализован на Факултету драмских уметности у Београду похађана су три предавања (1 учесник): *Типови и карактеристике фотографског материјала као носача слике; историја фотографских формата; Одлике орто и панхроматских црно-белих материјала; Скенирање – избор параметара, формата и итерација;*
- У оквиру курса *Представљање дигитализованог културног наслеђа*, који се такође реализовао на Факултету драмских уметности у Београду похађана су три предавања (1 учесник): *Шта је аудио-визуелно дело; Шта је монтажа; Алати и технике монтаже;*

Библиотекарски НББ у току године су радили у различитим стручним телима: Управни одбор БДС-а, Програмски одбор Библионета, Републичка комисија за стицање виших стручних звања, у раду три секције БДС-а: (за матичне библиотеке, за каталогизацију и за рад са децом и младима)

Стручни испит у библиотечко-информационој делатности у 2023. полагао је само један запослени (из Библиотеке „Центар за клтуру“ Кладово).

Пружање стручне помоћи и инструкторски рад

У складу са исказаним потребама, стручно-саветодавна помоћ је у 2023. пружена је 136 пута: 102 пута телефонски и електронском поштом и 34 пута су дате инструкције на лицу места, у матичној или некој другој библиотеци.

Праћење и старање о стручном раду

За извештај о раду НББ за претходну, 2022. годину урађене су анализе рада одељења и огранака (о књижном фонду, броју корисника и коришћења библиотечко-информационе грађе). Стручном већу НББ су презентовани постигнути резултати и дати су предлози за побољшање рада.

Матичној служби НББ су достављени годишњи извештаји о раду библиотека у Неготину, Кладову и Мајданпеку за 2022. Увидом у годишње извештаје ове три општинске библиотеке са подручја матичности, сагледани су постигнути резултати и тешкоће у остваривању планираних активности, са циљем да матична библиотека помогне у домену својих надлежности.

На иницијативу Центра за узајамну каталогизацију Народне библиотеке Србије направљен је упит о заинтересованости школских библиотека са подручја матичности за прикључење Кобис систему. Од укупно 36 школских библиотека, само осам је одговорило потврдно. Разлог за тако низак степен заинтересованости школских библиотека да постану чланице Кобис-а је привременост и честа промена кадрова у овим библиотекама.

Остали послови из домена матичности

Рађена је процена вредности књига које је Библиотека добијала од дародаваца и прављен је одабир књига које ће бити интегрисане у постојеће фондове Библиотеке. Направљена је селекција вишкова књига за поклон другим библиотекама: НБ „Доситеј Новаковић“ Неготин је поклоњено 450 књига, а у оквиру Дечје недеље у акцији *Ми поклањамо*, дато је на поклон подручним јединицама борских основних школа у седам села, укупно 95 књига.

Закључак: планирани послови у 2023. реализовани су према утврђеној динамици и у највећој мери остварен је план.

• **Министарство културе и информисања РС је у 2023. подржало два програма НББ.**

МКРС је подржало пројекат „*Испољавање – прикупљање савремене завичајне грађе на „терену“ и „уживо“ преношење културне и јавне делатности библиотеке*“ са 980.000 динара. Тај износ употребљен је за набавку опреме за фотографисање, безбедно депоновање и чување снимљених дигиталних садржаја тако да се новонастала библиотечка грађа може поуздано и трајно сачувати за каснију употребу и њена будућа представљања у различитим медијима и форматима. Набављена је и опрема за лајв стриминг, инсталирана је у сали за програме и повезана са интернет сервисима за директан пренос и омогућава не само представљање новостворене грађе и извора у физичком и виртуелном простору, већ и осмишљавање и реализацију информативних и едукативних програма везаних за ту грађу. Она омогућава да се и будуће програмске активности из домена културне и јавне делатности библиотеке, *уживо преносе (стримују)* до удаљених корисника, остајући трајно виртуелно доступни.

МКРС од 1995. финансијски као пројекат подржава и матично функционисање НББ. За те потребе у 2023. одобрено нам је 350.000 динара (за трошкове организације два акредитована семинара 135.000; за трошкове канцеларијског материјала 20.000; за трошкове надзора 36.000; за трошкове учествовања запослених библиотекара на стручним скуповима 159.000).

У току 2023. НББ је реализовала све планиране активности матичног функционисања, о чему је било речи у претходном поглављу, и искористила добијена средства.

2. ОБИМ И КВАЛИТЕТ УСЛУГА

• **Укупан број корисника уписаних у 2023. години, заједно са огранцима је 1858.**

Број уписаних у граду је 1570 (806 одраслих + 764 деце до 14 година). Број уписаних у селима је 288 (у Злоту 132, у Брестовцу 70, у Доњој Белој Реци 61, у Кривељу 25).

Упоредијући податке о укупном броју уписаних у односу на 2022. годину, збирни број чланова Библиотеке у 2023. је мањи за 312 корисника или за 14%.

Ако се посматрају подаци одвојено по броју уписаних у граду и у сеоским библиотекама смањен је број корисника у граду за 285 корисника или за 15%, а у селима за 27 корисника или за 8%. Однос броја корисника на дечјем одељењу и одељењима за одрасле је 48,7% према 51,3%. У 2022. години је тај однос био у корист Дечјег одељења (55,3% према 44,7%).

По категоријама занимања и статусу, чланови Библиотеке (у граду) у 2023, приказују се нумерички и у проценту у односу на укупан број учлањених: деца предшколског узраста 175 (11%); ученици основних школа 589 (37%); ученици средњих школа 137 (9%); студенти 54 (3%); запослени 307 (20%); незапослени 124 (8%); пензионери 151 (10%); запослени и бивши запослени у НББ 33 (2%).

Према категоријама корисника уочава се да највећи број уписаних у Библиотеку чине ученици основних школа, 589 или 37,5% укупног броја уписаних. Ако се овај број упореди са укупним бројем ученика свих основних борских школа (2.490 ученика), онда је проценат уписаних на дечјем одељењу НББ 23,5%. Мада овај број није за похвалу, ипак показује благи пораст од 2020, у којој је био тек 12%, несумњиво због ковида, јер пре ковида, у периоду од 2015. до 2019. забележено је да је преко 25% борских основаца било члан Библиотеке.

Број уписаних корисника који су имали право на бесплатно чланство је 1.113, што је 70,9% од укупног броја учлањених. Овај проценат је мањи у односу на претходну годину када је износио 77,5%. Статистички гледајући, повластице за бесплатно чланство проширене 2022. године на све који се редовно школују, није утицала на повећање броја укупног корисника, у мери у којој се очекивало.

Од понуђених врста чланарине највише се користила годишња појединачна чланарина (400 динара) и то у 75,5% случајева. Само 5% је породичних чланарина која са својим „везама“ заузима 13,5% чланова. Полугодишњу чланарину користило је 8,7% уписаних, а појединачну годишњу двојну (300 дин) изабрало је 1,9% корисника.

У огранцима највећи број корисника чине деца до 14 година. Од укупно 288 корисника у сеоским библиотекама 231 је дете, или 80,2%. Процент бесплатно учлањених је 90%.

• Број посета и коришћења библиотечке грађе библиотеке у граду по одељењима

Одељење	Посете	Коришћење библиотечко-информационе грађе			Укупно	Информације
		Монографске	Серијске	Некњижна и друга грађа		
Информативно	4.219	/	588	/	588	1.806
Дечје	5.974	10.288	40	/	10.328	1.559
Поз. за одрасле*	8.055	14.671	/	/	14.671	51.135
Завичајно	788	491	5.766	8.840	15.097	5.034
Пос.фонд	388	610	/	/	610	105
Периодика	5	/	5	/	5	25
Међубиб. поз.	23	8	11	/	19	41
Укупно	19.452	26.068	6.410	8.840	41.318	59.705

*Позајмно одељење за одрасле обухвата одељење за књижевност и језик и стручно одељење и збирни подаци дати у овоме извештају преузети су из COBISS-а (сегмент Статистика), те укупни податак о коришћењу монографских публикација на позајмном одељењу за одрасле у 2023. (14.671 јединица) подразумева трансакције позајмице књига у самој Библиотеци

Аутоматизација позајмице библиотечко-информационе грађе у НББ омогућила је корисницима да ван библиотеке, посредством мобилног телефона или рачунара, користећи апликацију COBISS+ и mCOBISS, претражују, резервишу или продуже позајмљену грађу. Библиотекари и даље дају упутства корисницима који су заинтересовани за коришћење ових апликација.

Сви доле наведени подаци о овим трансакцијама су преузети из статистике COBISS-а за 2023. годину: 473 коришћења апликације COBISS+ и mCOBISS; 16.659 претраживања библиотечке грађе у COBISS/OPAC-у; 92.795 исписа приказаних приликом претраживања; 474 резервације; 286 продужења позајмице; 7 отказаних резервација.

Подаци о онлајн трансакцијама показују да је у сталном порасту овакав начин информисања и коришћења библиотечке грађе. Број претраживања у COBISS/OPAC-у је у 2023. је 2,5 пута већи него у претходној години, а број исписа приказаних приликом претраживања већи је за 5,5 пута. Трансакције продужења позајмице, резервације или отказивања резервације остају скоро на истом нивоу као што су биле у претходној години.

Ови подаци су у директном односу и међусобној повезаности са подацима о посетама и коришћењу у самој Библиотеци.

Број физичких посета Библиотеци је за 5% већи него у претходној години, али је према статистици вођеној у Библиотеци, укупан број позајмљених књига и коришћења у читаоници мањи за 58% него што је био у 2022. години.

Занимљиво је запажање на Дечјем одељењу да је број коришћења дечје књиге у 2023. најмање у последњих 11 година.

Оно што чини нагли скок у 2023. је коришћење серијских публикација и јединица некњижне грађе на Завичајном одељењу. Вишеструко повећање коришћења серијских публикација у односу на ранији период је највише због истраживачког рада аутора ангажованих на изради монографије о Кривељу, као и због доступности на сајту оних бројева *Колектива* који су раније недостајали у фонду, а који су дигитализовани у 2023. години: годиште 1950 (52 броја) и годиште 1956 (46 бројева).

Број датих информација корисницима у директном контакту, телефонски, електронском поштом или смс порукама, у 2023. је значајно већи, скоро 2,5 пута у односу на 2022. годину. Највећи пораст датих информација је на позајмном одељењу за одрасле и на Завичајном одељењу. Позајмно одељење за одрасле је у 2023. почело са слањем писаних опомена корисницима који дужи период касне са враћањем позајмљене грађе. На 31 послато обавештење/опомену за кашњење дуже од годину дана, одазвало се 18 корисника који су вратили позајмљене публикације. За краће кашњење 214 корисника је позвано телефоном да би се подсетили да су прекорачили рок позајмице.

Међубиблицотечком позајмицом је коришћено 19 јединица: 8 књига и 11 текстова (чланака) – за наше кориснике, плус 25 саставних делова скенираних за потребе удаљених корисника.

Читаоница на Одељењу посебних фондова није посећивана само због учења студената из сопствених књига или коришћења публикација из библиотечких фондова, него је забележено и 117 посета због садржаја ВР (виртуелна реалност), од чега 90 у оквиру колективних посета

средњошколаца. Четири посете су биле због коришћења ЕБАРТ-а и *Колектива* и 50 посета у оквиру организованих шест радионица манги, које је водио М. Драгаш.

У оквиру статистике о броју коришћења одређених делова фонда води се одељенска евиденција и односи се на: књиге за лектуру – 1387 (626 на Дечјем и 257 на Одељењу за одрасле); књиге за адолесценте, А фонд – 848; књиге на страном језику – 161 (67 на Дечјем одељењу и 94 на Одељењу за одрасле).

У односу на претходну годину број књига из лектуре је незнатно већи, али је број књига за тинејџере из А фонда коришћен за 30% мање. Коришћење књига на страном језику је двоструко већи у односу на 2022. годину.

Уз податке о посетама корисника и коришћењу грађе, значајно је регистровање посета интернет презентацијама наше Библиотеке. Евидентирано је у 2023. години:

- 10.105 посета сајту НББ, у оквиру којих је отворено 35.080 страница, што је просечно три и по стране по посети.
- 77.488 отворених страна сајта *Дигитални завичај*
- 281 преглед блога *Клуб књигољубаца* (не ажурира се од 2020)
- 1.279 прегледа садржаја доступних на Јутјуб каналу Библиотеке

Број посета сајту Библиотеке је скоро на истом нивоу као прошле године.

Укупан број посета сајту на коме се презентује завичајна грађа, од 2013. (од када се прате подаци) је 787.651. Од овог укупног броја, око 10% су web-crawleri (Web-crawleri су специфични работи који систематски претражују интернет, индексирајући web странице и прикупљајући информације за претрагу и анализу, омогућујући ефикасније индексирање и доступност садржаја претраживачима попут Google-a).

Што се тиче друге Google аналитике која може бити корисна као показатељ интересовања јавности за наш рад и употребљива у наредном периоду због бољег усклађивања библиотечких услуга са степеном интересовања грађана, једна од сметњи је што се добијање таквих резултата све чешће наплаћује.

● Годишњи обрт књижног фонда:

Податак о годишњем обрту књижног фонда је један од важнијих показатеља рада сваке библиотеке. У 2023. је обрт фонда у НББ у просеку 0,4 и мањи је од прошлогодишњег који је био 0,5. Појединачно, по одељењима, обрт фонда је на одељењу за одрасле 0,20 (дупло је мањи него што је био у 2022), а на Дечјем одељењу је 0,52 (мањи је за 0,28 него што је био у 2022). Обрт фонда Библиотеке у 2023. години је на нивоу 2020. „ковид“ године. (2019. обрт био 0,7)

Обрт фонда на Дечјем одељењу је константно бољи него на другим одељењима, али се у 2023. и на овоме одељењу бележи његов пад. Дугорочније гледано, година ковида је била пресудна за смањење коришћења грађе, односно за мањи обрт фонда – од 2012. до 2019. обрт фонда на Дечјем је био изнад један (у 2017. је био 1,9), али је од 2020. до 2023. испод један, и варирао је од 0,5 до 0,8.

● Рад библиотечких огранака у 2023.

НББ има стационарне огранке у четири села града Бора: у Злоту, Брестовцу, Кривељу и Доњој Белој Реци. У библиотечким огранцима ради двоје запослених, тако што је рад у сваком огранку организован по два, односно три дана у радној недељи.

Стварно стање фонда у огранцима, закључно са 31. 12. 2023. дато је појединачно и збирно за сва четири огранка:

Огранак	Стварно стање
Брестовац	8.304
Злот	8.778
Доња Бела Река	7.601
Кривељ	5.326
Укупно	30.009

Фондови у библиотеци у Брестовцу и Злоту су у току године увећани за 239 књига. У огранку у Брестовцу набављено је 110 књига, на следећи начин: куповином 97, добијено као поклон 13 књига. У огранку у Злоту набављено је 129 књига: куповина 100, поклон 29. књига. Фондови у Кривељу и Доњој Белој Реци нису принављани од 2020. године.

Укупан број корисника у огранцима је 288: Злот – 132; Брестовац – 70; Доња Бела Река – 61; Кривељ – 25.

У 2023. години је мањи број корисника и у сеоским библиотекама. Иако је укупан број корисника дат у 2022. за три огранка (без податка за огранак у Кривељу), број корисника је тада био већи за 9% него за сва четири огранка у 2023. години.

Огранак	Број посета	Коришћење			Обрт књижног фонда
		Књиге	Периодика, читаоница,	Укупно	
Злот	610	1.111	/	1.111	0,12
Брестовац	543	921	/	921	0,11
Д. Б. Река	363	324	71	395	0,05
Кривељ	98	107	/	107	0,02
Укупно	1.614	2.463	71	2.534	0,07 (просек)

Просечан обрт фонда у огранцима од 0,07 указује на изузетно низак степен коришћења библиотечно-информационе грађе. Просечан обрт фонда у огранцима за последњих десет година варирао је од 0,1 до 0,2 (изузимајући 2020. годину када је био само 0,02). Када је реч о обрту фонда који чини однос броја коришћених јединица према стварном стању фонда, потребно је имати на уму да огранци немају пуно радно време, да су отворени за кориснике два, односно три дана у недељи. Осим тога, у последњој деценији је значајно смањен број становника у свим селима града Бора. Према попису 2022. године смањење броја становника у односу на претходни попис 2011. у Брестовцу је најмање – 3,57%, а у Кривељу највише – 28,33%, затим у Злоту је за 18,91% мање становника, а у Доњој Белој Реци за 14,57%. Ако се има у виду да се према броју становника одређује и број публикација у библиотеци, онда се може закључити да фондови у огранцима, посебно у Кривељу и у Доњој Белој Реци значајно премашују стандардима предвиђен број књига, што неповољно утиче на обрт фонда.

У оквиру културно просветне делатности у Злоту је као и сваке године пригодно обележен Дан библиотеке, 27. јануара на Савиндан. У фебруару су забележене две колективне посете злотској библиотеци, укупно 30 посетилаца. Поводом Осмог марта организована је креативна дечја радионица у којој је учествовало 17-оро деце. У оквиру програма Слободне зоне у библиотеци је приказан шпански филм „Часна сестра фудбалски тренер“ на чијој пројекцији је било 45 гледалаца. Уприличен је књижевни сусрет са уредницима ИК *Партизанска књига*, Срђаном Срдићем и Владимиром Арсенићем, на коме је представљена савремена румунска књига преведена на српски језик. О раду библиотеке у Злоту емитовани су прилози на телевизијама *Балкантрип* и *Исток*.

Библиотека у Брестовцу у организацији са школским библиотекарком из ОШ „Станоје Миљковић“ из Брестовца организовала је за ученике ниших разреда пет колективних посета библиотеци (51 посетилац). У оквиру Дечје недеље одржане су три тематске радионице на којима је учествовало 40-оро деце.

У огранцима у Доњој Белој Реци и у Кривељу није било програмских активности осим организовања колективних посета ученика и постављања изложби дечијих књига у циљу промоције читања.

Захваљујући сарадњи са Удружењем Влаха *Примовара* из Злота које је пројектом конкурисало за финансијска средства на редовном градском конкурс за културу у 2023, огранци у Злоту и Брестовцу су опремљени по једним рачунаром, мултифункционалним штампачем и читачем електронских картица. Интернет у библиотеци у Злоту је користило 45 корисника, а у Брестовцу 37. Очитавање и копирање документа за пријављивање за субвенције које је додељивао Град Бор користило је 150 мештана у Злоту и 115 у Брестовцу. Опрема је пристигла у библиотеке крајем августа, тако да се ови подаци о коришћењу интернета и других услуга корисницима (очитавање и копирање документа) не односе на целу 2023. годину.

Са рачунарском и техничком опремом, неопходном за побољшање и проширење корисничких услуга, огранци у Злоту и Брестовцу у 2023. бележе помак напред у осавремењавању рада.

Осим унапређивања услова рада у смислу техничко технолошке опремљености, неопходно је свеобухватније просторно уређење, реновирање, санирање и ревитализација постојећег простора који се налази у зградама грађеним половином прошлог века: обезбедити воду и тоалет који су елементарни санитарно хигијенски услови за рад сваке установе, затим заменити стару столарију и пропале подове, санирати влагу где је има, реконструисати и унапредити електро мрежу... Уређивање ентеријера изискује набавку новог намештаја и библиотечке опреме јер је постојећа дотрајала и оштећена након вишедеценијске употребе. Обезбеђивање средстава за ову намену треба да је планско и sukcesивно по приоритетима.

Што се тиче библиотеке у Кривељу, ширење рудника на подручју села Кривељ, све више угрожава опстанак не само библиотеке него и домаћинства у овом селу и неминовност исељења мештана из села због угрожености животних услова и безбедности људи је све извеснија.

Проблеми од утицаја на обим и квалитет услуга

► Евидентна је „криза читања“. На то указује не само мањи број чланова (14% мање него 2022), већ и мања позајмица књига (58% мање него 2022). Иако је НББ омогућила бесплатно чланство за све у систему формалног образовања, забрињавајуће је да од 3.000 уписаних ученика у 8 основних школа само 589 користи услуге библиотеке (19,6%). Још је поразнија слика уписаних средњошколаца: од 1.256 ученика у четири средње школе у граду одакле се делегирају будући академски грађани, услуге НББ користи само 137 (8,7%). Поред тога треба знати да су у НББ уписана само 54 студента а да велика већина њих нису студенти Техничког факултета у Бору. Ови подаци морали би бити мобилишући за све који се професионално баве образовањем и васпитавањем деце и младих како би заједно са библиотекарима предузели континуиране активности које би у мисији промовисања културе читања за свој циљ имале подстицање, развој и унапређење културних потреба и читалачких интересовања и навика деце и младих. За сада је очигледно да таква подршка изостаје.

► Недостатак стручних радника условљава да запослени библиотекарски раде више различитих библиотечких (и не само библиотечких) послова што има последице и на квалитет и на квантитет урађеног. Немогућност да се запосли инжењер-програмер (систематизовано радно место али недостајала маса за зараде) успоравала је процес дигитализације библиотечно-информационе грађе. Два књижничара раде у четири сеоска огранка. Неопходно је подмлађивање колектива запошљавањем младог стручног кадра 7. степена са бројним компетенцијама за шта је неопходна додатна маса за зараде.

► Недостаје простор у библиотеци у граду за још једну читаоницу, простор за матичну службу, културну, јавну и издавачку делатност.

► Када је реч о раду огранка НББ, неопходно је свеобухватније просторно уређење, реновирање, санирање и ревитализација постојећег простора који се налази у зградама грађеним половином прошлог века: обезбедити воду и тоалет који су елементарни санитарно хигијенски услови за рад сваке установе, затим заменити стару столарију и пропале подове, санирати влагу где је има, реконструисати и унапредити електро мрежу...

3. ТЕХНИЧКА ОПРЕМЉЕНОСТ И УЛАГАЊЕ

У току 2023. захваљујући суфинансирању МКРС набављен је још један НАС уређај и 2 екстерна хард диска, видео и аудио миксер и 2 широкопојасна микрофона, 1 микрофон за снимање на терену, фотоапарат са објективом и софтвер за едитовање видеа.

Средствима буџета града купљени су степенишни гусеничар и механичка колица чиме је Позајмно одељење за одрасле са својим богатим фондом у отвореном приступи постало доступно слабо покретним корисницима.

Од техничке опреме НББ на крају 2023. поседује: 2 сервер за дигитализовану библиотечно-информациону грађу, 19 умрежених десктоп рачунара, 6 лап-топа, 2 таблет рачунара, 1 смарт телевизор и хедсет за виртуелну реалност, 11 ласерских штампача, 1 матрични, 1 мултифункционални уређај (скенер, штампач и копиер уједно), 6 баркод читача, 4 баркод штампача, 3 термална штампача реверса, 2 скенера, 8 екстерних хард дискова, 1 фотокопир, 2 пројектора, 1 тв, дигиталну камеру и 2 фотоапарата, 2 бежична микрофона, инфосталак, 15 табли од плуте ради реализације изложби, 1 модерацијску таблу, 2 магнетне табле, презентер, апарат за корицење и апарат за пластификацију, у сали за програме озвучење и опрема за лајв стриминг (снимање), велико платно за пројекције, 40 рамова за фотографије, 4 фотеље и два сточића, велики читаонички сто и 70 столица. Цео простор библиотеке климатизује 10 уређаја.

У току обављања редовног годишњег пописа, Комисија за годишњи попис предложила је да се расходује електронска опрема за коју су се стекли услови за расход јер је књиговодствена вредност имовине нула и имовина је у таквом стању да више није за употребу јер су дотрајала и технички/технолошки застарела (члан 18, а у складу са члановима 19–23 и чланом 32 Правилника о отуђењу основних средстава, ситног инвентара и потрошних средстава у НББ (бр. 396/6.11.2020)). Пошто ЈКП „3. октобар“ сада може да преузима и тај „опасан отпад“, Управни одбор је донео Одлуку о расходовању имовине уништењем (бр. 44/3 од 31.1.2024) којом се расходује 14 рачунара, 7 монитора, 6 УПС-ова, 3 штампача, 1 пројектор и 1 скенер. У наредном периоду Комисија за расходовање ће

сачинити Записник о имовини која се расходује и предаје специјализованој фирми (ЈКП «3. Октобар» Бор), после чега ће служба за књиговодствене послове урадити искњижење.

4. КАДРОВСКА И ОРГАНИЗАЦИОНА ПРОБЛЕМАТИКА

► Бројно стање кадрова

Народна библиотека Бор има алармантан мањак запослених који прети да угрози редовно функционисање.

Крај 2023. НББ је дочекала са 18 радника запослених на неодређено и 3 радника на уговору о повремено-привременим пословима.

У библиотечко-информационој делатности ради 14 библиотечких радника (+ 1 директор) сви на неодређено време. Библиотечко-информациону делатност у граду, одласком две више књижничарке у пензију, реализује 12 запослених, што рад у две смене чини готово немогућим. Програмер који је силом прилика ангажован на пп-пословима, поред свог посла ради и као библиотекар у једној смени на информативном одељењу. Библиотекар приправник (без положеног стручног испита), такође на пп-уговору, ради стручни библиотекарски посао на позајмном одељењу за одрасле. Два књижничара одржавају рад четири сеоска огранка. Све ово онемогућава квалитетан и потпуно посвећен рад.

Образовна структура: 1 доктор филолошких наука у звању библиотекара саветника; 5 (+ 1 директор) са високом стручном спремом – звање виши дипломирани библиотекар, 2 са вишом стручном спремом – звање виши књижничар, 6 са средњом стручном спремом (2 самостална књижничара и 4 књижничара). Са високом стручном спремом на стручним пословима раде и 2 запослена на пп-уговору. У општој служби је 1 са са високом стручном спремом – дипломирани економиста и 2 са основном школом (хигијеничарке) на неодређено време и 1 обрачунски радник на пп-уговору.

Реална потреба за кадровима

Радећи у две смене, библиотека у граду, са 12 запослених на библиотечким пословима, више нема по једног стручног радника за свако одељење у једној смени. Решењем одобрена средства за зараде у 2024. требало би да омогуће да троје радника који су на пп-уговору (један у делатности, један програмер и један обрачунски радник) добију статус запослених.

Библиотечко-информационој делатности неопходан је програмер-инжењер чије је радно место систематизовано још 2021. и с обзиром на опсег посла он никако не би требало да мења вишег књижничара који је отишао у пензију (што је тренутно решење). Због тога је неопходно повећање масе за још једног радника 7. степена који би надоместио недостајућег на Информативном одељењу.

Проблем недостајућег кадра ће се додатно актуелизовати у току 2024. године када одлази у пензију један виши дипломирани библиотекар, те је неопходна адекватна замена радником 7. степена стручности (што законских 0,7 онемогућава).

Два књижничара раде у четири сеоска огранка што отежава квалитетан и потпуно посвећен рад. Књижничар који ради у Доњој Белој Реци и Кривељу одлази у пензију 2025. Уколико се за њега не буде омогућила замена (због оних 0,7 могуће замене), ова два огранка ће морати да се затворе.

Дакле, мимо просте замене за одлазеће раднике, постоји и **реална потреба за два млада библиотекара 7. степена (филолошки/филозофски факултет) и правником** јер је НББ једна од ретких матичних библиотека у Србији која га још увек нема, а одговорна је за стручни рад 54 библиотеке у округу и праћење и поштовање законских одредби. Библиотеци **недостају и референт општих послова (служба рачуноводства има целог једног запосленог) и мајстор**, који би обављао различите водоводне, столарске и електро послове, а по добијању аутомобила био би и возач.

5. ФИНАНСИЈСКИ РЕЗУЛТАТИ ПОСЛОВАЊА у 2023.

Народна библиотека Бор је индиректни буџетски корисник града Бора. Одлуком о буџету града Бора за 2023. годину средства су опредељена:

Програмска класификација 1201 – 0001

Функционисање локалних установа културе

Укупан приход садржи следеће појединачне приходе:

Економ.класифи. 791100 Приходи из буџета	39.135.413,37
УКУПНО:	39.135.413,37

Укупни расходи садрже следеће појединачне расходе :

Економ.класифи. 4111 Плате , додаци и накнаде запослених	23.759.105,25
Економ.класифи. 412100 Доприноси за пензијско и инв.осигурање	2.375.910,61
Економ.класифи. 412200 Доприноси за здравствено осигурање	1.223.593,87
Економ.класифи. 413100 Накнаде у натури	87.808,00
Економ.класифи. 414300 Отпремнине и помоћи	768.267,50
Економ.класифи. 414400 Помоћ у медицинском лечењу запосленог или чланова уже породице и друге помоћи запосленом	1.277.777,88
Економ.класифи. 415100 Накнаде трошкова за запослене	347.593,00
Економ.класифи. 416100 Награде запосленима и остали посебни расходи	715.489,49
Економ.класифи. 421100 Трошкови платног промета и банкарских услуга	57.168,62
Економ.класифи. 421200 Енергетске услуге	1.276.526,90
Економ.класифи. 421300 Комуналне услуге	143.851,89
Економ.класифи. 421400 Услуге комуникација	84.579,27
Економ.класифи. 421500 Трошкови осигурања	95.613,00
Економ.класифи. 421900 Остали трошкови	3.289,00
Економ.класифи. 422100 Трошкови службених путовања у земљи	99.565,00
Економ.класифи. 423200 Компјутерске услуге	331.971,26
Економ.класифи. 423300 Услуге образовања и усавршавања запослених	71.600,00
Економ.класифи. 423400 Услуге информисања	589.776,75
Економ.класифи. 423500 Стручне услуге	869.031,36
Економ.класифи. 424900 Остале специјализоване услуге	70.300,00
Економ.класифи. 425100 Текуће поправке и одржавање зграда и објеката	711.700,00
Економ.класифи. 425200 Текуће поправке и одржавање опреме	33.000,00
Економ.класифи. 426100 Административни материјал	79.378,23
Економ.класифи. 426300 Материјали за образовање и усавршавање запослених	45.975,00
Економ.класифи. 426800 Материјали за одржавање хигијене и угоститељство	76.158,26
Економ.класифи. 426900 Материјали за посебне намене	75.000,00
Економ.класифи. 465100 Остале текуће дотације и трансфери	629.496,65
Економ.класифи. 512600 Опрема за јавну безбедност	748.530,02
Економ.класифи. 512600 Опрема за производњу, моторна, непокретна и немоторна опрема	440.100,00
Економ.класифи. 515100 Нематеријална имовина	2.047.256,56
УКУПНО:	39.135.413,37

Програмска класификација 1201 – 0002

**Јачање културне продукције и уметничког стваралаштва
- представљање књига и трибине, предавања, радионице**

Укупан приход садржи следеће појединачне приходе:

Економ.класифи. 791100 Приходи из буџета	1.562.300,00
УКУПНО:	1.562.300,00

Укупни расходи садрже следеће појединачне расходе :

Економ.класифи. 423400 Услуге информисања	460.020,00
Економ.класифи. 423500 Стручне услуге	270.000,00
Економ.класифи. 424200 Услуге образовања, културе и спорта	832.280,00
УКУПНО:	1.562.300,00

Програмска класификација 1201 – 4002

Пројекат:

„Испољаванье – прикупљање савремене завичајне грађе на терену села Кривељ“

Укупан приход садржи следеће појединачне приходе:

Економ.класифи. 791100 Приходи из буџета	594.000,00
УКУПНО:	594.000,00

Укупни расходи садрже следеће појединачне расходе :

Економ.класифи. 423500 Стручне услуге	594.000,00
УКУПНО:	594.000,00

Програмска класификација 1201 – 5006

Пројекат:

„Испољаванье – прикупљање савремене завичајне грађе на терену и уживо преношење културне и јавне делатности библиотеке“ – суфинансирање МКРС

Укупан приход садржи следеће појединачне приходе:

Економ.класифи. 791100 Приходи из буџета	963.320,00
УКУПНО:	963.320,00

Укупни расходи садрже следеће појединачне расходе :

Економ.класифи. 512200 Административна опрема	792.000,00
Економ.класифи. 512600 Опрема за образовање, науку, културу и спорт	143.000,00
Економ.класифи. 515100 Нематеријална имовина	28.320,00
УКУПНО:	963.320,00

Програмска класификација 1201 – 4006

Пројекат „Суфинансирање матичних функција у 2023“ (финансирао МКРС)

Укупан приход садржи следеће појединачне приходе:

Економ.класифи. 791100 Приходи из буџета	301.847,16
УКУПНО:	301.847,16

Укупни расходи садрже следеће појединачне расходе :

Економ.класифи. 422100 Трошкови службених путовања у земљи	149.869,00
Економ.класифи. 423500 Стручне услуге	133.860,00
Економ.класифи. 426100 Административни материјал	18.118,16
УКУПНО:	301.847,16

Укупни приходи и расходи за све програмске класификације
(1201–0001 + 1201–0002 + 1201–4002 + 1201–5006 + 1201–4006)

УКУПНО ПРИХОДИ:	42.556.880,53
УКУПНО РАСХОДИ:	42.556.880,53

НББ нема ненамирених обавеза према добављачима.

НББ је до септембра месеца имала 23 запослена. Од септембра има 20 запослених јер је са троје који су радили на одређено радно време раскинут уговор, а у новембру и децембру две раднице одлазе у пензију, те НББ крај године дочекује са 18 запослених.

Просечна бруто зарада у НББ у 2023. је 90.153,20 дин. (нето 65.367,50 дин)

6. ОЦЕНА СТАЊА И ПРЕДЛОГ МЕРА ЗА ПОБОЉШАЊЕ СТАЊА

► Неопходно је да се мобилишу сви који се професионално баве образовањем и васпитавањем деце и младих како би заједно са библиотекарима предузели континуиране активности које би у мисији промовисања културе читања за свој циљ имале подстицање, развој и унапређење културних потреба и читалачких интересовања и навика деце и младих. Афирмацијом читања, и то читања као забавне и интелектуалне делатности, као сложеног и узбудљивог рецепцијско-стваралачког процеса, развијају се аналитичке и критичке способности младог човека, будућег носиоца свих друштвених активности.

► Ургентно потребно увећање масе за зараде и промена Одлуке о максималном броју запослених у НББ како би се увећао број запослених за бар још два радна места.

► Простор библиотеке, иако је наменски пројектован и грађен 1970. у оквиру Дома културе, не може више да прати развој делатности. По Стандарду, НББ би требало да располаже површином од 1.225 до 2.100 m² а тренутно има 1113 m². Недостаје још једна читаоница, простор за матичну службу, културну, јавну и издавачку делатност, гардероба, књиговезница. Овај проблем би донекле, али ипак значајно, решили грађевински радови унутар библиотеке (постоји незасвојен простор између 1. и 2. спрата) чиме би се добило додатних 73 m². **Набавку пројектне документације урадила је Градска управа у току 2022, али до тренутка када се пише овај Извештај за 2023. немамо потврду да тај пројекат заиста и постоји како бисе издале потребне дозволе и определила средства за радове.**

► Неопходна реконструкција и санација 7 тоалета за шта је први корак набавка пројектно-техничке документације. Крајем 2022. овим поводом је библиотеку обишло стручно лице, премерио простор, правило белешке – али о резултату тј. последици његовог увида не постоји никакав траг, или ако и постоји директор НББ о томе не зна ништа јер није добио одговор од градске управе.

► Набавком опреме за слабо покретне и особе у инвалидским колицима (степенишни гусеничар, склопива рампа и механичка колица) у 2023. омогућен је приступ фондовима на Позајмном одељењу за одрасле.

► Набавка књига у складу са прописаним стандардом у износу од 4.050.000, или бар блиска њему. За 2024. планирано је за ове намене 3.000.000 динара.

► НББ је неопходан аутомобил како би на ваљан начин обављала своју делатност како у општини Бор тако у целом Борском управном округу.

► Набавком комби возила које би се опремило као покретна библиотека и омогућавањем новог запошљавања покривеност територије града библиотечким услугама била би 100%.

► Полице за књиге су старе, а рачунарску опрему „нагриза зуб времена“ тако да свака принова не успева да унапреди делатност већ само замењује ону нужну за пословање а коју је „време прегазило“.

► За остварење плана и програма рада у сеоским огранцима неопходно је санирати простор како би постао енергетски ефикасан и боље га опремити. Приоритет имају огранци у Злоту и Брестовцу, који једини испуњавају стандард за стационарни огранак, где је неопходна реконструкција електричне инсталације, поправка пода, спуштање плафона, замена прозора и постављање изолације (минерална вуна) на плафон и зидове како би простор постао енергетски ефикаснији.

7. ОЦЕНА РАДА УПРАВНОГ ОДБОРА

У 2023. одржано је 11 седница УО.

На 1. седници (10.1.2023) УО је једногласно усвојио Записник са 8. седнице од 28.12.2022; разматран је и усвојен Финансијски план Народне библиотеке Бор за 2023. годину заведен под бројем 2 од 9.1.2023. године са прилогом обрасци програмског буџета заведен под бројем 3 од 9.1.2023. године; донет је Програм рада Народне библиотеке Бор за 2023; донете су одлуке по којима се у току 2023. директор НББ упућује на службена путовања која за свој циљ имају обављање послова у вези надзора над стручним радом библиотека у мрежи матичности у општинама Кладово, Мајданпек и Неготин, састанке које организује Заједница матичних библиотека Србије и Библиотекарско друштво Србије и различите стручне скупове ради континуиране едукације и сталног стручног усавршавања.

На 2. седници (26.1.2023) усвојен је Записник са 1. седнице од 10.1.2023; усвајен је Распоред квота за потрошњу за први, други, трећи, четврти квартал 2023. године и Годишњи план јавних

набавки Народне библиотеке Бор за 2023. која садржи јавне набавке и набавке на које се закон не примењује; усвојен је Извештај комисије за годишњи расход заједно са финансијским обрачуном и донета Одлука да се отпише 247 књига чија је укупна вредност 102.707,94 динара; и донета је Одлука о усвајању Извештаја о попису имовине и обавеза са стањем на дан 31.12.2022.

На 3. седници (28.2.2023) усвојен је Записник са 2. седнице од 26.1.2023; донета је Одлука да се усваја Годишњи финансијски извештај Народне библиотеке Бор за 2022. годину и Одлука да се усваја Извештај о раду Народне библиотеке Бор за 2022. годину.

На 4. седници (29.3.2023) усвојен је Записник са 3. седнице од 28.2.2023; донета је Одлука да се усваја Финансијски план Народне библиотеке Бор за 2023. годину и Одлука о усвајању Плана набавке Народне библиотеке Бор за 2023. после добијених средства из текуће буџетске резерве за реализацију две мере које је наложила инспекторка за контролу примене Закона о заштити од пожара.

На 5. седници (10.7.2023) усвојен Записник са 4. седнице од 29.3.2023; донете су одлуке да се усваја Финансијски план Народне библиотеке Бор за 2023. годину, План набавке Народне библиотеке Бор за 2023. и Распоред квота за потрошњу за први, други, трећи, четврти квартал 2023. Године после првог ребаланса градског буџета; донета је Одлука о цени чланарине и бесплатним категоријама у 2024. као припрема за Предлог плана рада за 2024; указано је на велики проблем због недостајуће масе за зараде.

На 6. седници (14.8.2023) усвојен је Записник са 5. седнице од 10.7.2023; усвојен је Предлог Финансијског плана Народне библиотеке Бор за 2024. са пројекцијама на 2025. годину и 2026. годину и Предлог годишњег програма рада Народне библиотеке Бор за 2024; донет је Захтев Скупштини града за давање сагласности за расписивање и спровођење јавног конкурса за избор директора Народне библиотеке Бор.

На 7. седници (11.9.2023) усвојен је Записник са 6. седнице од 14.8.2023; усвојен је Правилник о измени и допуни Правилника о раду Народне библиотеке Бор; УО је обавештен да сагласност за расписивање конкурса може да да само Скупштина града која је најављена за крај септембра, те ће да се касни са расписивањем конкурса.

На 8. седници (9.10.2023) усвојен је Записник са 7. седнице УО од 11.9.2023. године; донете су одлуке да се усваја Финансијски план Народне библиотеке Бор за 2023, Плана набавки на које се закон не примењује, Распоред квота по кварталима Народне библиотеке Бор који су мењани на основу Решења о измени и допуни решења о расподели средстава за 2023. годину индиректним корисницима буџетских средстава; пошто је добијена сагласност од Скупштине града, УО је донео и Одлуку о расписивању јавног конкурса за избор директора НББ.

На 9. седници (31.10.2023) усвојен је Записник са 8. седнице УО од 9.10.2023. године. Чланица УО А. Јанковић је известила је како је у НББ спроведена одлука о расписивању конкурса за избор директора. Члановима УО су показане и *Вечерње новости* у којима је изашао конкурс и одштампано обавештење са сајта НСЗ. Рок за конкурисање је био у законском оквиру од 8 дана, значи до 25.10. Због пријава које су можда послате поштом 25.10, сачекало се да прође и 26.10. УО је констатовао да је стигла само једна пријава, коју је предала досадашња директорка, и да је пријава стигла благовремено и у прописаном року. По отварању коверте са пријавом, УО званично констатује да је пријаву послала Весна Тешовић и да је она благовремена, допуштена, разумљива, потпуна, и да су уз пријаву приложени потребни докази. Председница УО НББ Нада Гудурић позвала је јединог кандидата чија је документација приспела на Конкурс за избор директора НББ, Весну Тешовић, да образложи предлог Програма рада и развоја библиотеке за наредне четири године. По завршеном излагању кандидата, УО је био задовољан обимом података из радне биографије кандидата, као и презентацијом предлога Програма рада и развоја Библиотеке. УО је донео Образложен предлог листе кандидата за именовање директора Народне библиотеке Бор, која садржи мишљење о стручним и организационим способностима кандидата, а која је, уз пратећа документа о раду Управног одбора и уз пријаву са пратећом документацијом коју је доставио кандидат, достављена министру културе Републике Србије на даљу надлежност.

На 10. седници (30.11.2023) усвојен је Записник са 9. седнице УО од 31.10.2023. године; донето је Решење о именовању комисије за редован годишњи попис имовине и обавеза са стањем на дан 31.12.2023. и Одлука о редовном годишњем попису и образовању комисије за попис имовине и обавеза са стањем на дан 31. децембар 2023.

На 11. седници (25.12.2023) усвојен је Записник са 10. седнице УО од 30.11.2023. године; усвојен је Финансијски план Народне библиотеке Бор и Распореда квота по кварталима на основу Решења о измени и допуни решења о расподели средстава за 2023. годину индиректним корисницима буџетских средстава (Народна библиотека Бор) број 400-397/2023-III-01 од 22.12.2023. године. Под

тачком Разно директорка је искористила прилику да УО информише о детаљима у вези именована директора НББ.

Управни одбор је током целе године имао пуно разумевање за идеје и потребе Народне библиотеке Бор и својим сугестијама много помогао у раду Библиотеке.

8. ОЦЕНА РАДА НАДЗОРНОГ ОДБОРА

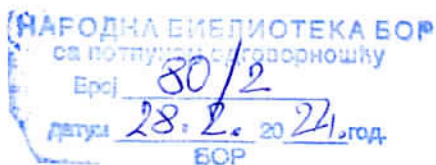
У току 2023. Надзорни одбор је електронским путем добијао сав материјал који је упућиван члановима Управног одбора када су сазиване седнице ради усвајања финансијских и других докумената и доношења потребних одлука. На тај начин је Надзорни одбор континуирано био упознат са радом Управног одбора и Библиотеке и имао могућности да присуствује свакој седници УО и реагује.

У 2023. одржано је 5 седница Надзорног одбора. Извештај о раду Надзорног одбора биће дат Скупштини града Бора на разматрање и усвајање као посебан документ.

У Бору, 23. фебруара 2024.
дел. бр. 67

Весна Тешовић
Весна Тешовић
Директор Народне библиотеке Бор

Основу члана 31 Статута Народне библиотеке Бор (177/4 од 11. 7. 2022. године), Статут о допуни статута (286/4 од 5. 10. 2022. године)

Управни одбор на седници одржаној 28.2.2024. доноси

ОДЛУКУ

Усваја се

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ НАРОДНЕ БИБЛИОТЕКЕ БОР ЗА 2023. ГОДИНУ

Одлуку доставити:

- Скупштини града Бора
- Информативном одељењу, архиви и рачуноводству НБ Бор.

УПРАВНИ ОДБОР НАРОДНЕ БИБЛИОТЕКЕ БОР

ПРЕДСЕДНИЦА

Нада Гудурић

Нада Гудурић